

Polski mit etnopolityczny i Kaukaz

Przemysław
Adamczewski

Instytut Studiów Politycznych
Polskiej Akademii Nauk

Spis treści

Wstęp	9
Zainteresowanie się tematem	9
O kaukazoznawstwie w Polsce	12
Kilka uwag o micie etnopolitycznym, mitach i nauce	18
Wyobrażenie o Rosji jako „historycznym wrogu” Polski	46
Polski mit etnopolityczny i społeczna teoria stosunków międzynarodowych Alexandra Wendta	57
Cel, zakres i metody pracy	61
Charakterystyka wykorzystanych materiałów	65
Kwestie terminologiczne	71
Część I	
Objęcie Kaukazu polskim mitem etnopolitycznym	75
I. Ludy Kaukazu w wyobrażeniach o etnogenezie Polaków i utworzeniu państwa polskiego	77
II. Obraz Kaukazu kreowany przez XIX-wiecznych autorów	99
1. W polskiej literaturze emigracyjnej (Europa Zachodnia)	99
2. W polskiej prasie emigracyjnej	108
3. W polskiej literaturze wydawanej w Niemczech i Austrii/Austro-Węgrzech	113
4. W polskiej literaturze wydawanej w Rosji	119
III. Plany polskiej emigracji w stosunku do Kaukazu i ich wpływ na wyobrażenie o regionie	135
IV. Obraz Kaukazu w pracach z okresu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i wpływ propagandy komunistycznej na współczesne przedstawianie regionu	165
V. Mit etnopolityczny i Kaukaz a polityka zagraniczna Polski	197
Część II	
Wpływ polskiego mitu etnopolitycznego na przedstawianie dziejów Kaukazu i wy tłumaczenie zachodzących tam procesów	233
I. Najdawniejsze związki polsko-kaukaskie	235
II. Kaukaz jako miejsce polskiej martyrologii	247
III. Polacy w siłach zbrojnych imama Szamila	265

IV. Polacy w armii rosyjskiej na Kaukazie	293
1. Dezercje Polaków z wojska carskiego i stosunek niepodległych górali do uciekinierów	293
2. Polacy na służbie rosyjskiej i ich stosunek do polskośći	303
3. Wkład Polaków w rozwój Kaukazu	327
V. Budowa wyobrażenia o jedności Kaukazu	351
VI. Budowa paraleli między dziejami Polski i Kaukazu w kontekście krzywd doznanych od „wspólnego wroga”	391
VII. Zastosowanie <i>argumentum ad Rossicum</i> do wytłumaczenia procesów zachodzących na Kaukazie	403
Część III	
Współczesne przejawy wpływu mitu etnopolitycznego na działania polityczno-społeczne i narrację o Kaukazie	437
I. Narracje o „rosyjskich agentach” na Kaukazie	439
II. Narracje o konflikcie czeczeńsko-rosyjskim	525
III. Stosunek władz Polski i polskiego społeczeństwa do konfliktu czeczeńsko-rosyjskiego	545
1. Polscy politycy o wojnie w Czeczenii	545
2. Wsparcie samorządów dla idei niepodległej Czeczenii	552
3. Działalność Czeczeńskiego Ośrodka Informacyjnego w Krakowie	555
4. Społeczne wsparcie dla Czeczenów przez pryzmat konfliktu z Rosją	565
IV. „Za naszą i waszą wolność”	581
V. Olimpiada „na kościach przodków”	621
VI. Zmieniający się stosunek Polaków do Czeczenów	631
VII. Obraz Kaukazu w narracji polskich eurazjatów	657
Zakończenie	675
Bibliografia	683
Dokumenty rękopiśmienne i maszynopisy	683
Źródła drukowane	684
Dokumenty elektroniczne	715
The Polish Ethnopolitical Myth and the Caucasus. Abstract	735
Резюме	739